

Za detaljnije informacije i savjet, možete se obratiti i nama.

Možete nas nazvati na broj:

☎ 01 301 09 69 ili

📞 099 22 7 33 91

Možete nam pisati na adresu:

✉ Udruga Svitanje, Bolnička 32, Zagreb

Možete nam poslati email na:

💻 udrugasvitanje@yahoo.co.uk

SVITANJE

Udruga za zaštitu i promicanje mentalnog zdravlja „Svitanje“ radi na provođenju programa borbe protiv predrasuda vezanih uz psihičke bolesti i liječenje, te se zalaže za korištenje psihosocijalnih postupaka i liječenje po modelu psihijatrije u zajednici.

www.udruga-svitanje.com

MDAC

„Centar za zastupanje prava osoba s mentalnim teškoćama“ (MDAC) – djeluje na području unapređivanja ljudskih prava djece i odraslih s intelektualnim ili psihosocijalnim poteškoćama. Usmjeren na Europu i Središnju Aziju, koristi kombinaciju prava i propagiranja radi promocije jednakosti i socijalne integracije. Vizija MDAC-a je svijet koji poštuje emocionalnu, mentalnu i intelektualnu raznolikost te poštuje pravo svakog čovjeka na samosvojnost i dostojanstvo. MDAC ima status sudionika u Vijeću Europe.

www.mdac.info

Ovaj letak izrađen je u suradnji Udruga „Svitanje“ i „Mental Disability Advocacy Centre“ u okviru projekta „Premošćivanje razlika: Civilno društvo promovira pristup pravdi osobama s mentalnim poteškoćama u Hrvatskoj“.

Prava iz ovog letka zajamčena su hrvatskim zakonima i međunarodnim pravom. Ponekad hrvatski zakoni nisu u skladu s međunarodnim pravom, u kojem slučaju navodimo prava prema međunarodnom pravu.

© Svitanje, 2008

© Mental Disability Advocacy Center, 2008

POSTUPAK LIŠAVANJA POSLOVNE SPOSOBNOSTI – STAVLJANJE POD SKRBNIŠTVO: VAŠA PRAVA U OBLIKU PITANJA I ODGOVORA

Ovaj letak je namijenjen Vama ako ste već lišeni poslovne sposobnosti ili je postupak lišavanja Vaše poslovne sposobnosti u tijeku.

Ovaj letak predstavlja pregled Vaših osnovnih i najvažnijih prava. Osim ovih prava imate i mnoga druga!

Svakom su zajamčena ljudska prava, tako i osobama koje su pod skrbništvom. Imate pravo znati koja su Vaša prava i gdje možete potražiti pomoć u slučaju da se ona krše!

Možete li utjecati na postupak lišenja poslovne sposobnosti?

Iako postupak oduzimanja djelomične ili potpune poslovne sposobnosti pred sudom pokreću državna tijela ili Vaša obitelj, Vi imate pravo aktivno sudjelovati u cijelom postupku. Sud je obavezan uključiti Vas u postupak i poštovati Vaša prava.

Koja su Vaša prava u postupku lišavanja poslovne sposobnosti?

- ✓ *Pravo biti prisutni na raspravi pred sudom:* sud Vas mora pozvati na raspravu, osim kad postoje uistinu ozbiljni razlozi koji to onemogućavaju. Možete pratiti tijek rasprave, razmatrati Svoj spis, vidjeti tko je podnio prijedlog za lišavanje Vaše poslovne sposobnosti i iz kojih razloga;
- ✓ *Pravo na informacije:* sud Vas mora obavještavati o cijelom postupku i Vašim pravima na način na koji Vi to razumijete;
- ✓ *Pravo biti saslušani pred sudom:* možete iznijeti Svoj stav oko tog treba li Vas sud uistinu lišiti poslovne sposobnosti i dati Svoje razloge za to. Sud Vas može saslušati i u psihijatrijskoj ili socijalnoj ustanovi ako se tamo nalazite.
- ✓ *Pravo iznositi dokaze sudu da ste poslovno sposobni:* možete predložiti neke svjedoke

koji će svjedočiti Vama u korist (na primjer neke Svoje prijatelje) i dati na razmatranje neke dokumente koji dokazuju Vašu poslovnu sposobnost,

- ✓ *Pravo aktivno sudjelovati u postupku:* možete na primjer postavljati pitanja svjedocima i stručnjacima;
- ✓ *Pravo dobiti sudsku odluku* o lišenju poslovne sposobnosti i kopiju cijele dokumentacije. Sud je dužan donijeti rješenje o lišenju poslovne sposobnosti u pisanom obliku i dostaviti ga Vama;
- ✓ *Pravo na pravnu pomoć:* ako trebate pomoć u postupku, možete angažirati odvjetnika da Vas zastupa ili tražiti odvjetnika od suda. Ako nemate financijskih sredstava, možete tražiti besplatnog odvjetnika.

Koja je uloga liječnika u postupku?

Sud je dužan pribaviti stručno mišljenje liječnika o Vašem zdravstvenom stanju i o utjecaju tog stanja na Vaše sposobnosti. Sud može odrediti da Vas se pregleda u psihijatrijskoj ustanovi ako je to po mišljenju liječnika potrebno radi ocjene Vašeg psihičkog stanja i ako to nije štetno za Vaše zdravlje. Tamo smijete biti smješteni najduže 3 mjeseca.

Liječnik je dužan pregledati Vas (razgovarati s vama) i napisati svoj nalaz i svoje mišljenje.

👉 Iako sud mora tražiti mišljenje liječnika, također je dužan sam procijeniti Vašu poslovnu sposobnost detaljno i pravilno. Stoga bi sud trebao tražiti i

mišljenja drugih stručnjaka, kao na primjer, socijalnog radnika, defektologa i slično. Ako držite kako mišljenje liječnika opisuje Vaše stanje netočno ili je proturječno, možete tražiti mišljenje drugog liječnika.

U kojem slučaju Vas sud može lišiti poslovne sposobnosti?

Samo u slučaju ako postoji dovoljno dokaza da niste sposobni sami se brinuti o sebi i sami donositi odluke ili ako svojim postupcima ugrožavate druge.

Sud je dužan pažljivo razmotriti sve predložene dokaze i donijeti svoju odluku na temelju rezultata cjelokupnog postupka.

Šta možete učiniti ako se ne slažete s rješenjem suda o lišenju Vaše poslovne sposobnosti?

Ako držite kako je sud donio nepravilnu odluku, možete se žaliti protiv tog rješenja. Za to imate rok od 15 dana od dana kad ste primili rješenje. Žalbu podnosite istom sudu koji ga je i donio. U nekim slučajevima možete se obratiti i Ustavnom sudu. Za to postoji poseban postupak i u tom slučaju dobro je zatražiti pravnu pomoć.

Tko imenuje Vašeg skrbnika?

Centar za socijalnu skrb nakon rješenja suda o lišenju Vaše poslovne sposobnosti. Vaš skrbnik može biti samo osoba koja je uistinu sposobna obavljati dužnosti skrbnika i za koju se drži kako će se lijepo ponašati prema Vama i imati s Vama dobre odnose. Imate pravo reći tko mislite da bi trebao biti Vaš skrbnik i što mislite o osobi koja Vam je dodijeljena za skrbnika.